

OVER WERVEN EN BEGELEIDEN VAN NIEUWE DIAKENEN

Nieuwe diakenen gewenst?!

TEKST HEILEEN HOLMAN

Nieuwe diakenen staan meestal niet vanzelf op de stoep van de diaconie. Je moet ze opsporen en daarna ook begeleiden. Maar hóe vind en begeleid je nieuwe diakenen? Heileen Holman, gemeenteadviseur diaconaat in Overijssel en Flevoland, zette het op een rij.

Sommigen diakenen zijn gekozen, blijkt als ik daarnaar vraag bij een cursus diaconaat. De meesten zijn gevraagd en hebben, soms na wikken en wegen, ja gezegd. Een enkele diaken heeft zichzelf gemeld. De meesten willen vooral 'iets doen'. Handen en voeten geven aan hun geloof in Jezus van Nazareth. Opvallend is dat veel diakenen het prettig vinden om diaken te zijn. De sfeer in het college van diakenen is vaak plezierig en het is daadwerkelijk helpen en bouwen, vanuit het geloof. Waarbij het vooral draait om mensen. Om hen tot hun recht te laten komen.

DREMPELS VERLAGEN

Als drempels om ja te zeggen, noemen de nieuwe diakenen dat ze afkondigingen voorin de kerk moeten doen. Of voorin moeten zitten, apart van het eigen gezin. Of collecteren, waarbij je denkt dat iedereen naar jou kijkt. Zo kunnen de meest capabele diakenen aan de kant blijven staan omdat ze dát niet willen. Verbazingwekkend is dat nieuwe diakenen zelden weten wat de diaconie doet, naast collecteren, de kerkenraad en diaconievergadering. Dit zijn leerzame feiten. In de meeste gemeenten zullen we gemeenteleden dus moeten vragen om diaken te worden. En oplossingen zoeken voor het geval een nieuwe diaken niet

MATTHIAS VAN HALEMKERKACTIE

Afkondigingen doen is wel eens een drempel om diaken te worden.

teveel 'in beeld' wil komen. Omdat de doorsneemotivatie is, dat ze vooral iets willen doen, moeten we ervoor zorgen dat de vergaderingen gericht zijn op dat dóen. Voor het moderamen ligt hier een belangrijke taak: de vergadering moet goed worden voorbereid. Ook moeten we niet van iedereen hetzelfde verwachten. En stralen we uit naar de gemeente dat het prettig is diaken te zijn? Dat het werk voldoening geeft? Worden voldoende mogelijkheden aangegrepen om het werk bekend te maken? Merkt de gemeente dat dit ambt niet alleen 'opgave', maar meer nog een 'gave' is?

MENSEN VERANDEREN

De samenleving verandert. Mensen veranderen, dus ook de vrijwilligers in het kerkenwerk. Vroeger was het kerkelijke vrijwilligerswerk vooral gebaseerd op saamhorigheid, inzet voor een langere periode, plichtsgevoel, vaste gewoontes,

trouw en zorg voor continuïteit. In het werkboek van de Protestantse Kerk 'Werven, begeleiden en uitzwaaien', voor kerkelijk vrijwilligerswerk worden zij 'verbonden' werkers genoemd.

Een ander, nieuw type kerkelijk vrijwilliger is de 'geboeide' werker, geboeid door één aspect of één taak, die zich alleen voor kortere periodes wil binden. Deze vrijwilliger heeft behoefte aan eigen ontplooiingskansen, ruimte voor eigen inbreng en trouw aan eigen visie.

Het bestaan van dit nieuwe type vrijwilliger is iets om rekening mee te houden. Want is er, naast de 'verbonden' diaken, in de diaconie ruimte voor creativiteit, voor nieuwe initiatieven, voor ontplooiing? Zijn er diaconale mogelijkheden voor gemeenteleden die zich korter willen binden?

In een college van diakenen heb je beide groepen nodig.

Een vorm waarbij dat kan is de zogeheten 'diaconale raad'. Om

FREDERIK VISSER/REINACHTJE

Diaconaal vrijwilligers willen zich liever voor één taak inzetten.

allerlei redenen kunnen gemeentelieden ervoor kiezen om wél diaconaal vrijwilliger, maar geen diaken te willen worden. In een diaconale raad werken diakenen en diaconale vrijwilligers samen als was het een diaconievergadering. Het komt regelmatig voor dat mensen die eerst alleen vrijwilliger willen zijn, later tóch diaken worden.

Als je weet tot welke categorie de beoogde diaken behoort, kun je hem of haar gericht aanspreken. Zo wordt het werven van nieuwe diakenen 'maatwerk'.

STAPPENPLAN

Een stappenplan biedt houvast voor een goede voorbereiding.

STAP 1

Als je weet hoeveel nieuwe diakenen nodig zijn, bespreek je wé hiervoor in aanmerking komen, waarom je juist deze gemeentelieden wilt vragen en waarom zij mogelijk voor dit ambt willen kiezen. Zijn het mensen voor het diakenambt, of meer voor afgeronde klussen? Hebben zij een bepaalde affiniteit, bepaalde gaven? Hoe kun je hen het beste, zo persoonlijk mogelijk, benaderen? En wie kan dit het beste doen?

STAP 2

Sta niet alleen stil bij wat je vraagt, maar ook bij wat je te bieden hebt. Zoals goede begeleiding, een duidelijke taakomschrijving, afspraken rond declaratie van kosten, een fijn werkklimaat, zinvol werk, ruimte voor eigen inbreng, mogelijkheden om diaconaal werk te leren doen, zoals een basiscursus diaconaat of het bijwonen van een Landelijke Diaconale Dag. Probeer het eens met het schrijven van wervende advertenties voor het kerkblad!

STAP 3

Bespreek in het college van diakenen wat iemand minimaal moet kunnen bieden om diaken te zijn. Qua tijd en inzet. Is een duo-diaakenschap mogelijk? Of zijn er andere mogelijkheden om de beoogde diakenen de kans te geven diaconaal actief te worden, als het eerste antwoord nee is?

STAP 4

Degenen die de beoogde diakenen gaan vragen, moeten weten waarom juist déze persoon een aanwinst voor het college van diakenen zou zijn. 'Juist jou hebben we nodig, om...' Bied helderheid over wat gevraagd

én geboden wordt. Een beknopt beleidsplan kan inzicht geven in de taken. En zeg nooit dat de tijdsinvestering 'wel meevalt' als dat niet zo is. Wees realistisch.

STAP 5

Roep de nieuwe diakenen vóór de bevestiging bij elkaar en geef uitleg over de verdere gang van zaken. Reik daarbij ook een bevestigingsformulier uit. Zoek uit of het Protestants Dienstencentrum in de eigen regio (PDC) een basiscursus diaconaat geeft, en verwijz de nieuwe diakenen daarnaar. Neem zo nodig via de classis zelf initiatief voor een introductieavond of cursus voor meerdere diaconieën bij het PDC.

STAP 6

Heet de kersverse diakenen welkom in kerkenraad en college van diakenen. Sta in de eerste diaconievergadering ook stil bij de visie op diaconaat, het werk en de taakverdeling. Geef hen de kans om in het werk te groeien. Bijvoorbeeld door voor iedere nieuwe diaken een ouderejaarsdiaken als vraagbaak en mentor aan te wijzen. Geef aan dat 'het oude' mag veranderen en dat de inbreng van de nieuwe garde op prijs wordt gesteld.

STAP 7

Kijk na enkele maanden samen terug. Voldoet het diaconale werk aan de verwachtingen? Is er voldoende ondersteuning? Hoe beleeft ieder het? Is er voldoende oog voor elkaar? Zijn er zaken die beter kunnen? Of dit in de voltallige vergadering of in kleine kring plaatsvindt, hangt van diverse factoren af. Van belang is dat ieder voelt dat hij of zij er mag zijn en er toe doet. Dat zijn of haar stem gehoord wordt.

Het is een zinvolle en verantwoordelijke taak, het werven van nieuwe diakenen. Want in het vernieuwen van 'bloed' komen ook nieuwe kansen, mogelijkheden, visies en beelden aan het licht. Zo blijft ook de diaconie 'een levend lichaam', dat zoekt naar wegen om samen navolgers van Christus te zijn.